

بصیرت امری است
فراتر از دیدن ظاهر و
به ادراکات عقلی و
قوه تشخیص حق از
باطل برمی‌گردد

در تاریکی نمایانید

به قول حاج خانم قاسمی، آگاهی نیازی است که نباید از آن غافل شد، شاید همان بصیرت که باید آن را آموخت. حاج خانم شایسته‌خو، مدیر مکتب نرجس، در این باره به ما می‌گوید: بصیرت از ماده بصره است، به معنای بینایی و آگاهی داشتن از امری و جزئیات آن است، یا می‌توانیم بگوییم یک نیروی باطنی که دارنده آن می‌تواند حقایق و باطن امور را درک کند. انسان بصیر کسی است که به مصالح و مفاسد خود آگاهی دارد و ضرر و نفع خود و اطرافیان را کاملاً درک می‌کند و تشخیص می‌دهد. به تعبیر عامیانه می‌گویند بصیر کسی است که چشم دل او باز است. یعنی یک نورافکن قوی در وجود اوست که می‌تواند حق را از باطل تشخیص دهد. بصیرت امری است فراتر از دیدن ظاهر و به ادراکات عقلی و قوه تشخیص حق از باطل برمی‌گردد. انسان با بصیرت، انسانی است که راه جلوی خود را باز می‌بیند، یعنی هرچقدر هم غبار آلود باشد و تاریکی حاکم باشد و فضا شبهه‌ناک باشد، او به علت دید قوی و تیزی که دارد می‌تواند سره را از ناسره تشخیص دهد. بصیرت مسئله‌ای است که همه انسان‌ها ظرفیت آن را دارند و می‌توانند صاحب آن شوند. مهم‌ترین اصل در دستیابی به بصیرت این است که در سایه بندگی پروردگار باشیم. به این معنی که هرچه بنده‌تر باشیم و رابطه قوی‌تری در این باره با خدا داشته باشیم به واسطه این بندگی که علم‌آفرین است و نورانیت علم را ایجاد می‌کند، مسلماً می‌توانیم به بصیرت هم برسیم. بندگی عامل موفقیت است و می‌تواند تأثیرگذاری در جامعه را به سرحد بالایی برساند. ضمن اینکه

بصیرت در حوزه‌ها و مخاطبان مختلف رویکردهای متفاوت دارد و به اشکال مختلف بروز می‌یابد. مثل این می‌ماند که بگویید مثلاً ارزش یک نورافکن در تاریکی و ظلمت چقدر است! فردی که بصیرت دارد مثل کسی است که یک چراغ پرنور در دست دارد و همین باعث می‌شود که در هیچ تاریکی نماند و تاریکی‌ها را درنوردد. برای همین است که حضرت علی^(ع) خودشان را با این صفت معرفی می‌کنند: «إِنَّمَعِي لِبَصِيرَتِي مَا لَيْسَتْ وَلَا لَيْسَ عَلَيَّ» به این معنی که «من هرگز فریفته نمی‌شوم و کسی هم نتوانسته من را بفریبد به این دلیل که همراه من همیشه یک بینش و نگاه عمیق و در واقع یک درک درست از مسائل وجود دارد». اگر کسی یاد بگیرد خودش را فریب ندهد دیگران هم نمی‌توانند او را فریب دهند. سرمنشأ اینکه ما به بصیرت نمی‌رسیم خود فریبی‌هاست. ما خیلی وقت‌ها خودمان را فریب می‌دهیم و فکر می‌کنیم داریم ز رنگی می‌کنیم. اگر هرکسی به خودش احترام بگذارد و با خودش روراست باشد و اندیشه درستی در باره خودش داشته باشد، اندیشه‌های انحرافی و غبار آلود دیگران او را نمی‌تواند فریب بدهد. علامه جعفری مطلب جالبی دارند می‌گویند: «اگر تو خودت را نشکنی هیچ کس نمی‌تواند تو را شکست دهد. اگر تو خودت را نابینا نکنی هیچ کس نمی‌تواند تو را کور کند و اگر تو خودت را فانی و نابود نکنی، هیچ کس قدرت نابود کردن تو را ندارد». اگر می‌خواهیم در مباحث علمی و حکیمانه رشد فزاینده داشته باشیم در سایه بصیرت باید اتفاق بیفتد تا بسیاری از درهای قفل شده برای ما باز شود.